

DE NIEUWE
NEDERLANDSE

Zaterdag

HET ZEVENDE JAAR DER

HAAGSE
COURANT.

den 5 September.

BATAAFSCHE VRYHEID.

R U S S L A N D.

PETERSBURG, den 2 Augustus. De burger Duroc heeft den 25 der voorleden maand deze hoofdstad verlaten. De generaal Desjollies, zegt men, zal hem komen vervangen.

De geheele Keizerlyke familie en deszeifs gevolg zijn naar Petersburg vertrokken, om aldaar veertien dagen te verblijven; wordende ondertusschen al de toebereidsels gemaakt tot de reis van de kroning te Moscou, die in de aanstaande maand zal plaats hebben, en een merkwaardig tydpoint in het leven van den Keizer Alexander I. zal maken. De vereeniging, waar toe deze groote plegtigheid gelegenheid moet geven, zal uitmunten door de personen, die dezelve zullen uitmaken, en mischien ook door de gewichtige beslissingen, die er het gevolg van zullen zijn. Het is ongetwyfeld niet zonder oogmerk, dat een vorst, die zich met de bevrediging van Europa bezig houdt, by zig onthoudt heeft uit de verscheiden staaten, die dit gewest verdelen, mannen, die er eene zekere rol in spelen, het zy door hunne geboorte, het zy door de posten, die zy er in bekleden. De vorsten door de banden van vermaanschapping aan den Keizer Alexander verbonden, moeten de eerste genodigden by de kroning van Moscou zijn: maar er zullen zig ook ministers van groote mogendheden bevinden; want het schynt, dat zy de eer van eene byzondere nediging ontvangen hebben; en het is genoeg, dat geen derzelven zig ontslagen oordeelt van er zig heen te begeven. De vereenigingen, die het belang of gewichtige beraadslagingen tot beweegoorzaak hebben, bewerken dikwyls nuttige verzoeningen, of doen eenig gelukkig denkbeeld geboren worden, het welk men zig te nut weet te maken: kan men twyfel, dat deze, gevormd door eenen vorst, die den vrede bemint, die zyne gevoelens aan al de geenen, die hem omringen, tragt in te boezemen, voor de rust van Europa geen gunstige uitwerking hebbe op den geest der onderhandelaars, die er zig zullen bevinden? Men kan, wel is waar, niet ontkennen, dat de staatsmannen, door de onderscheiden regeringen gezonden om derzelver belangen in overweging te nemen, niet onafhankelijk moeten wezen, gelyk de waarheid zelve, die zy voorstaan, of van dewelke zy ten minste geloven de apostelen te zijn.

Onderrasschen kunnen de toefel van eene groote plegtigheid, het gezigt van eenen jongen monarch, hoofd van een magtig uitgestrekt ryk, alwaat eene diepe vrede heerscht, eenen indruk maken op de vertegenwoordigers van onderscheiden volken, die allen den vrede nodig hebben.

De generaal Kutusov, die den generaal van der Pahlen in het militair gouvernement van Petersburg is opgevolgd, heeft ook het opperbestuur der burgerlyke zaken in het gouvernement van Wyburg van den Keizer bekomen, gelyk ook de lt. generaal Bennigsen, militair gouverneur van Wiina het opperbestuur der burgerlyke zaken in het gouvernement van Lithauen. De generaal der kavalery Apraxin is benoemd tot inspecteur der kavalery in het departement van Moscou en Smolensk, onder de bevelen van den veldmaarschalk graave Saltikow.

DUITSCHLAND en aangrenzende Ryken.

INSBRUCK, den 19 Augustus. Zyne K. H. de aartshertog Jan, dien wy gister verwagten, zal eerst op het einde der week komen; de gouverneur heeft er aan den afel kennis van gegeven. De vergadering der staaten, die stond te scheiden, heeft tevens bevel ontvangen, om zitting te blijven houden, aangezien de generaal Chateler moet komen in hoedanigheid van commissaris van zyne Keizerl. majest. om gewichtige voorwerpen aan haare overwegingen voor te leggen. Onder anderen gelooft men, dat het zaake is van het opregten en organiseren van een nieuw corps jagers. De kolonel Mancini, directeur van de genie, bevindt zig zedert eenige dagen hier, en de luitenant kolonel Dedowich neemt thans de engten naar den kant van Reuti in oogenfchyn.

WEENEN, den 23 Augustus. Gister is de graaf Philip van Cobenzel naar Parys vertrokken. Behalven zyne wedde als gevolmagtigde minister bekamt hy nog 20 duizend florynen. Aan den Franfchen minister Champagny zyn paspoorten voor 82 personen gezonden.

De aartshertog Karel wil eene reis in Tirol doen en de gelegenheden van Reuti, Finflermuntz en de streek langs de Adige in oogenfchyn nemen, alwaar vestingen moeten aangelegd worden. De generaal Chateler is vooraf derwaard vertrokken. De Keizer heeft voor deze werken by voorraad vyf milioenen aangewezen.

Volgens het geen men nit verscheiden omstandigheden kan opmaken, is de zaak der fchaevergoeding van den groot-hertog van Toskane reeds met het hof van Berlyn geschikt en afgedaan. Men kent de geheele uitgestrektheid van het land nog niet, welk hy zal bekomen, maar hy zal het in de Beijersche en Zwabische kreitzen hebben, en deze fchaevergoeding zal volgens den grond, de bevolking en de inkomsten berekend worden.

STUTTGARD, den 27 Augustus. Uit Brisgau verneemt men, dat een groot getal Fransche officiers en soldaaten met verlof naar Frankryk gaan; maar men ziet geen voorbereidsels, die eene nabyzynende ontruiming van dat land te kennen geven. Men verspreid het gerugt, het welk egter van alle grond ontbloomt schynt te zijn, dat Brisgau aan den Duitschen orden zal toegewezen worden, in ruiling tegen deszeifs bezittingen in den Frankfchen kreits, welken in de massa der fchaevergoedingen zullen gebragt worden.

Van den MEINSTROOM, den 28 Augustus. Men verzekert, dat de minister van Rusland aan het hof van Berlyn aan hetzelfde openingen heeft gedaan, om het tot de conventie van den 17 Juny te doen toetreden, om het tot de ontruiming van Hanover, het schynt, dat Rusland er geen belang

meer in neemt. Het ministerie van dit Keurvorstendom by eene tweede nota zyne weigering herhaald hebbende, om verder in het onderhoud der Pruisfische trouwen te voorzien, is bevel gegeven, om van twee tot twee maanden kontrakten van leveringen voor rekening van dit ministerie, aante-gaan, en zelfs te voorageeren als het nodig was.

FRANKFORT, den 30 Augustus. Wy hebben hier eene verbaazende menigte van Engelfche waaren op de mis. De Engelfche commissarissen verkopen dezelve zodanig onder den prys, dat onze kooplieden in het groot schier niets verkopen. Het is zonderling, dat de Jooden er groote hoeveelheden van kopen om dezelve naar Leipzig te zenden.

Volgens de brieven van Regensburg heeft de burger Bacher ook, even als de minister van Pruisen, by monde verklaard, dat zyne regering verwagte, geen bischoppen van Keulen en Munster te zien benoemen. De stemmen op den ryksdag zyn wegens de fchaevergoedingen zeer verdeeld.

Men verzekert, dat de staaten van den Keurvorst van Trier ook in de massa der secularisatie zullen vallen.

De heer Sandoz Rollin, gewezen minister van Pruisen te Parys, is hier aangekomen.

WEZEL, den 2 September. Gister zyn de Pruisfische en Hanoverfche pontons, welken zig hier bevonden, gedeeltlyk vertrokken; de overigen zullen morgen volgen. Deze Pontons hebben, op zyn tyd, veel gerugt gemaakt, doch te onpas; want men zou zig van dezelve niet kunnen bedienen om den Rbyn over te trekken, zynde deze vloed te breed en te snelstromende hiertoe.

Men had zig eenen nabyzynende marsch van Pruisfische trouwen in het Munsterfche verbeeld; maar het schynt niet, dat iets van dien aart zal plaats hebben, wylmen verneemt, dat de heer van Dohna derwaard gaat, en men kan van de bekwaamheid dezes ministers verwagten, dathy het kapittel zal weten te overreden, om van de verkiezing eens nieuwen bischops af te zien, zonder trouwen nodig te hebben om het te beletten.

Z W I T Z E R L A N D.

BERN, den 20 Augustus. Gister kregen wy de tyding, dat de burger Reinhard, minister der Fransche republiek, teruggeroepen was, en dat hy door den burger Ferninae, gewezen minister te Konstantinopel en te Kopenhagen, nabestaande van den burger Lucroz, en vriend van den burger Fouché, minister van algemeene policy, zal vervangen worden. De burger Reinhard vertrekt binnen tien dagen; al de lieden van het gezantfchap zyn afgedankt.

In het kanton Schweiz heerschen steeds onlusten. De landdag van dit kanton, heeft zyne tegenberaigingen doen drukken. Er heeft eene zekere verstandhouding plaats tusfchen Schweiz, Uri, Unterwald, Glaris, Appenzel en Zug. Men deelt elkander zyne ontwerpen en narigingen mede. Engelfche agenten, zegt men, zyn de beleiders dezer kabaalen.

De tydingen, die men van Chur heeft, zyn zeer gunstig. De verkiezingen zyn er voortreflyk. Men telt onder de verkozenen den president Salis. Salis en den weigever Salis-Sewis.

FRANSCHERE REPUBLIEK.

PARYS, den 31 Augustus. De heer Sandoz-Rollin, minister des Konings van Pruisen by de Fransche republiek, word binnen kort hier te Parys verwagt.

De burger Champagny zal den 26 dezer te Weenen zyn aangekomen. De bagaadje van den graave Philip van Cobenzel, die als gezant van het hof van Weenen herwaard komt, is reeds te Straasburg aangekomen; de gezant zelf word dezer dagen verwagt.

De openlyke akten van Etrurië worden thans gegeven onder den naam van Lodewyk I. gelukkiglyk regerende.

BATAAFSCHE REPUBLIEK.

AMSTERDAM, den 3 September. Den 2 dezer zyn in Texel binnen gekomen G. Hors van Oleron en T. Hendriks van Embden, en in Zee gezeild N. Brink naar Straalfund.

Den 1 dezer in 't Vlie niets gepasseert.

Den 3 Augustus is op de breedte van 42 graden 55 min. lengte, 18 gr. 52 min. breedte gepraait 't fchip Rebecca, Capt. M. Iver van Amst. naar Philadelphia.

Door de oorlogfloop the Fly is den 27 July gepraait, het Americaanfch fchip the China, van Batavia en China repatrierende.

Op Bornholm is gestrand: het fchip gevoerd by C. Bartels, met Hout van Memel naar Londen gedestineerd, het fchip is aan rukken.

Te Surinam is gearriveerd Capt. Neal, van Londen.

Te Philadelphia Capt. Stevensen.

Te Malaga H. C. Peters, en te Hamburg W. B. Bakker en E. Meints, van hier, en N. Peterfen, van St. Thomas, laaft van Portsmouth.

Te Cadix H. P. Schomberg, van Londen en Ramsgate; L. Freze, van Portsmouth, en A. Blom, van Maffem.

Te St. Lucar O. Anderson, van hier.

Te Bilbao Capt. Boyd, van Newjork; J. F. D. Elefke, van Londen, en Capt. Kruse, van Duyns.

Te Bajonne A. Rissen van hier.

Te l'Orient Capt. Cox en Corran van Virginien.

Te Duinkerken Capt. Bartland van Riga.

Te Antwerpen M. Teeuwes van Hamburg.

Te Cork Capt. Grant.

Te Portsmouth Capt. Muller, en te Gravesend Capt. Strin-

ger van Surinam.

Te Groenlad J. D. Behm en S. Stahl van Lubock.

Te Stockholm J. C. Schonberg van Libau en te Coppen-

hagen J. A. Bon van hier.

By W. BRAVE, Boekverkoper op den Nieuwendyk, fchuins over de Ramfcooy, is heden van de Pers gekomen: VERHANDELINGEN over verscheiden gewichtige Stukken der Leef en Zedekunde van het Christendom, door THOMAS HAWES, Bedenker van het II. Evangelie en Medefchuuder van het Zedeling Genootfchap te Londen, en naar den Tweeden Druk uit het Engelfch vertaald, door J. G. THIN VAN KEULEN, in gr. 8vo. a f 1-12. Dezelve debiteerd ook veele zoorten van ENGELSCHE SCHOOLOBROEKEN.

By het Gref. — Op de Weelde. — De Hoop. — Eenzame Gedachten op 't Huwelyk. — Voortreffelykheid van den Menfch. — De Gelukke. — Aan Ongeelukken. — Aan Armoedigen. — Aan Herodes. — En meer andere Stukjes als Eerfelingen, is heden by N. CORNEL gedrukt, en word den Nederlanderen thans te ft. aangeboden.

By F. BOHN te Haarlem is thans gedrukt en alom te bekomen: REIZEN DOOR DE HOLEN DES ONGELUKS EN VERBLYVEN DER ELENDE, van K. H. SPIESS, behelzende drie verhalen van waarlyk voorgevallen gebeurteniffen. 1.) Karel of de gevolgen van Onopzettendheid. 2.) de beftigfchikwairdige Wilhelm. 3.) Fredrik of alle ftrof geen bewys van fchuld. Dit Werkje, door den inhoud zelve reeds uitlokkend, is gefchreven op eene wyze, dat men het niet dan met deelneeming zal doorbladeren en niet zonder nut zal gelezen hebben. Hoe zeer toch Spiess hier niet opzettelyk zoekt te leeren, brengt hy eeh ter deze verhalen op gewichtige waarheden der zedekunde te huis; zoo moet, b. v. het tweede verhaal ftrekken en het gevaar antewyzen van eene eerste afwyking van het pad der deugd, als waarlyk zelfs de grootfte overtredding dikwyl langzamer hand en byna onwillkeurig geboren worden, in gr. 8vo. met gegraveerde Tiften en Fignen van den beroemden Vinkels, a 35 fte.

By de Wed. JAC. NYHOFF te Arnhem, is gedrukt en alom verzonden: Evangelifch Betog van den Heer du Tolpin, uit het Franfch vertaald, in kl. 8vo. a f 1-5. Dit Werkje, dat in eenen beknopten, duidelyken en aangename styl gefchreven is, behelft het bewys voor de waarheid van den Christelyken Godsdienst, ontleend uit de Wonderwerken van Jefus Christus en zyne Apostelen, waar toe de echtheid der Boeken van het N. T. bewezen, het Karakter van Jefus en zyne Apostelen gefchikt, en vervolgens word, dat de wonderwerken die zy verricht hebben, de Godlykheid hunner zending en leere bevestigen, met oplossing van de voornaamfte tegenwerpingen. Het Werkje is in de beste Buitelandfche Journaalen met zeer veel lof aangekondigt.

By N. CORNEL is ook heden van de Pers gekomen:

I. TWEDE PROEVE van GEZANGEN, voor Godsdienstige Gefelfchappen, door den Prezident J. VAN EYK, a 5 fluyv.

II. ZEGENRAAL der GOEDDELYKE GENADE, in de Bekering van den Eerw. Heer STEWART, uit het Engelfch, door C. BREMTE Rotterdam, a 5 fluyvers.

III. DE VERLORENDE ZONDAAR, gezongen Gezellig, laatste Druk, a 6 fluyvers. Alles alom te bekomen.

IV. C. TEN BOSCH, Boekverkoper te Utrecht, geeft uit: De 3de Druk der CHRISTELYKE OVERDENKINGEN, gefchikt naar den tegenwoordigen toestand des Vaderlands, over Jezaja 55 vers 1 en 2. Myne Gedachten zyn niet uiterder Gedachten, en zyn niet myne Wogen, fprecht de Heere, want, gelyk de Heere den menschen boogen zyn den 4de, alom zyn myne Wogen, en myne Gedachten den uiterder Gedachten, en Palm 50 vers 15. Roep my aan in den dag der benedictie, ik zal er u nithelfen, en zy zult myn eren, in gr. 8vo. a 8 fl., van de vervolgen zyn ook nog aparte Stukjes te bekomen in alle de Nederlandfche Steeden by de Boekverkoperen.

*** Thans ziet, by J. C. LEEUWESLIJN, in den *Maat*, niet: Het Eenige, *van de zeer geringe en wettige*
 ** REIZE van den Heer MUNGGO PARK, gedaan in de BLINNENLANDEN van AFRICA, gedurende den jaare 1795,
 1796 en 1797, benevens een AANLIJNGSEL, behelzende *hardykstunnige Ophelderingen* over AFRICA, door den Majoor
 RENNEL, met Kaarten en Platen, door *Vinkles en Portman*. De Engelſche Afrikaanſche Maatſchappij van tyd tot tyd
 Reizigers naar Afrika, tot het doen van Ontdekkingen, gezonden behelzende, welke, of met geen gewenfcht gevolg terug
 kwamen, of zelfs hun Grataldaar vonden, bood M. PARK zich aan, en hy, gelukkiger dan een zyner Voorgangers, drong
 veel dieper het Land in, bezogt zelfs de Boorden van den Niger en kwam, hoe zeer na het dooraan van talryke gevaren, in
 Engeland terug. En het is de VOLLEDIGE REIS van dezen Zending der Engelſche Afrikaanſche Maatſchappij, welke wy,
 zoo als ze DOOR HEMZELVE beſchreven is, onzen Landſmannen aanbieden. Deze Reis is en blyft altyd merkwaardig en
 belangryk, daar zy ons bekend maakt met onderſcheiden Volken, die deze Landen bewonen. Inzonderheid bevat zy een
 Verhaal van de wrede trotschheid der Mooren en den zaaginnigen aart der Nigers. Zy beſchryft derzelver Gebuiken, Le-
 venswyze en Zeden, als mede derzelver Bedryven en Oorlogen. Zy geeft berigten, gaande de Regeeringsvorm en Natuur-
 lyke Hiftoorie. Bovendien beſchift deze Reisbeſchryving het Verhaal van alles, wat PARK in deze onbeveegte Oorden heeft mee-
 ten doofte, de gedurfte Belemmeringen en Beoeveningen, zyne Gevaarſchap onder de Mooren, en alle zyne verdere
 merkwaardige Toegavallen; wier inſelcting dit Werk voor yder een tot een onderhoudend Leefboek maakt. By deze Editie,
 welke in allen opzichten fraai en preehtig is uitgewoerd, zyn gevoegd de Aanmerkingen van den handigen Kraanſchen Vertaler
 CASPER LUKA, als mede eenige van den Nederd. Vertaler den Heer A. VAN DEN ENDE.